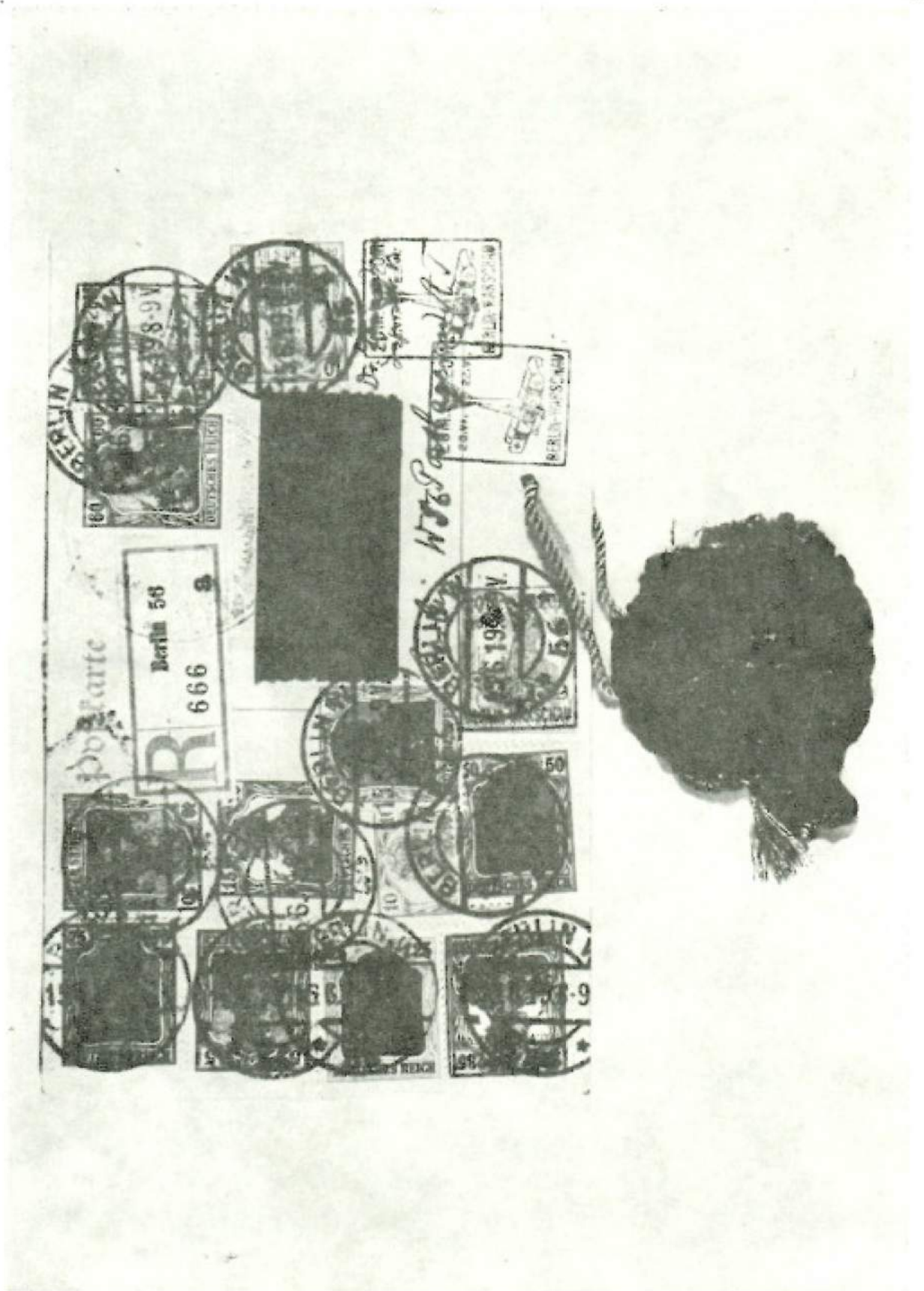

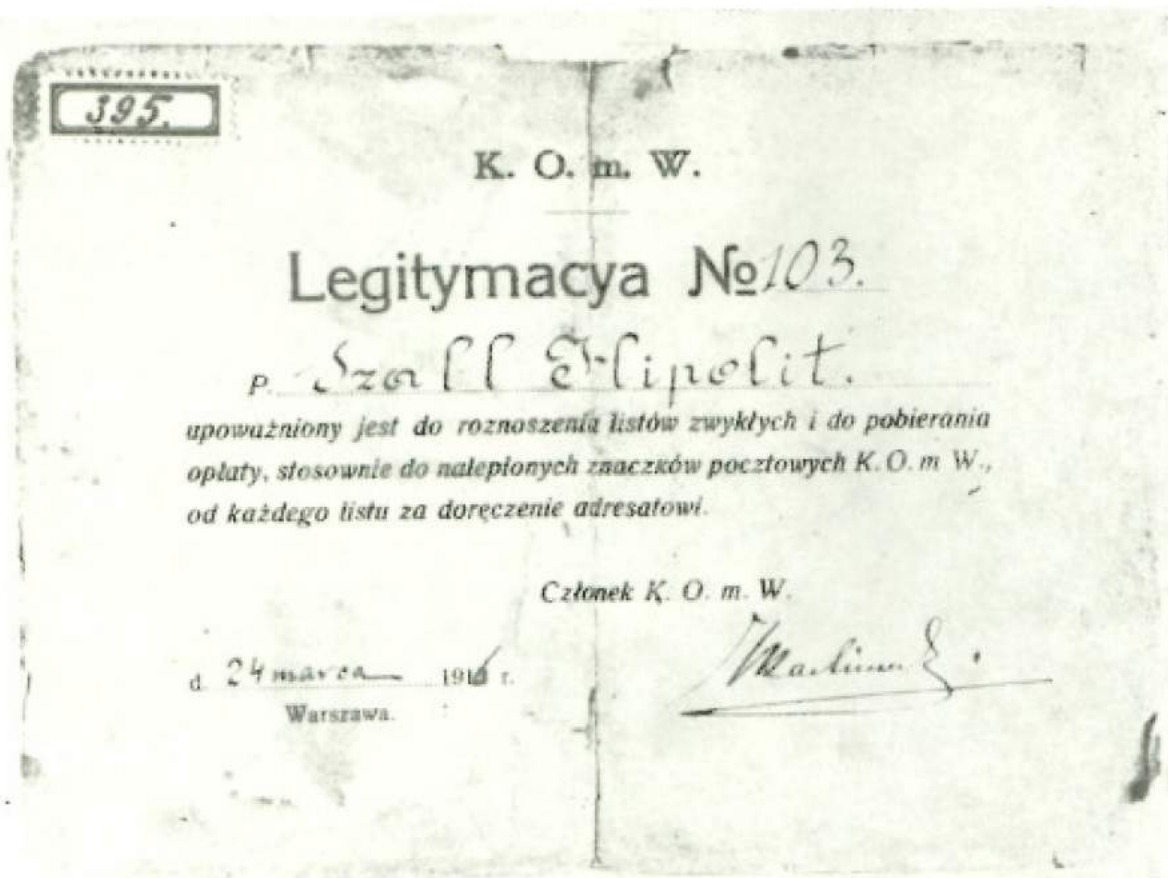

Czworoblok Poczty Miejskiej Żarki. Dar Alleji Horakówny.

List przesyłany 21. IV. 1919 r. pocztą lotniczą na trasie Warszawa—Berlin. Dar Maksymiliana Zuskego.

Włodzimierz Polański zakupił w antykwariacie w Wiedniu dwa drukowane patenty cesarzowej Marii Teresy z 1775 roku. Przy zakupach zawsze odwoływano się do oceny komisji bądź autorytetów naukowych np. u profesora Edwarda Chwalewika zasięgano opinii w sprawie zakupu książek o tematyce pocztowej, u W. Rachmanowa i W. Polańskiego, a w późniejszych latach także A. Łaszkiewicza o zakupach filatelistycznych. Bardzo popularną formą powiększania zbiorów była u schyłku lat trzydziestych wymiana za znaczki, której dokonywano komisyjnie. W 1933 roku muzeum po raz pierwszy przyjmuje w depozyt prywatne kolekcje filatelistyczne. W ten sposób znalazły się w muzeum zbiory poczty legionów A. Łaszkiewicza, X. Stefańskiego, J. Dudzińskiego (w 1939 roku depozyty zostały zwrócone właścicielom).

Legitymacja listonosza Poczty Miejskiej w Warszawie. Dar Hipolita Szalla.

Pierwszą próbą określenia wielkości i wartości zbiorów była przeprowadzona w 1930 roku inwentaryzacja. Majątek muzealny wyceniono wówczas na kwotę 344.711 zł. Była to bardzo poważna suma jak na ówczesne warunki, świadcząca o zaangażowaniu społeczeństwa i kierownictwa muzeum w pozyskiwaniu muzealiów. Tak bogate zbiory muzeum zgromadziło w niespełna dziesięć lat od momentu rozpoczęcia działalności.

Podsumowując informacje o formach pozyskiwania eksponatów wypada stwierdzić, że zbiory powstały głównie dzięki darom i przekazom, następnie zakupom i wymianie. Przekazywanie w depozyt to już tylko margines, ta forma nigdy w działalności muzeum nie była zanadto popularna. Tych kilka informacji o sposobach pozyskiwania eksponatów stanowi pretekst do przedstawienia po raz pierwszy

listy ofiarodawców z lat 1919—1939. Być może nie będzie to lista kompletna, bowiem materiały archiwalne są również fragmentaryczne (ubytki pochodzą z czasów II wojny światowej) niemniej będzie to pierwsza próba zadośćuczynienia wszystkim tym, którzy przyczynili się do powstania zbiorów polskiego muzeum pocztowego. Lista darczyńców opracowana została w układzie alfabetycznym. W dalszej kolejności zawiera miejsce zamieszkania, dane biograficzne ofiarodawcy, datę przyjęcia darów do zbiorów i krótką ich charakterystykę. Lista uwzględnia także instytucje państwowe i prywatne, stowarzyszenia, muzea.

W kilku wypadkach nie posiadamy danych o przedmiotach przekazanych do muzeum, znane są natomiast nazwiska darczyńców. Odnotowujemy także te eksponaty, które zaginęły podczas wojny. Nie podajemy szczegółowej listy darów, bo znacznie powiększyłoby to rozmiary pracy, której celem jest wymienienie ofiarodawców, a nie omówienie darów.

Pieczczę Poczty Miejskiej w Warszawie. Dar Karola Jenkego.

LISTA OFIARODAWCÓW Z LAT 1919—1935

1. Adamski Stanisław — Jasło
1926 — znaczki Polskiej Komisji Likwidacyjnej
2. Archiwum Oświecenia Publicznego Warszawa
1937 — 42 znaczki pocztowe wyłączone z akt archiwalnych
3. Arsenius Fredrik — Sztokholm,
książki o tematyce pocztowej
4. Atroszenko Aleksander — Warszawa
1938 — portret Edwarda Rydza-Śmigłego wykonany ze znaczków pocztowych
5. Barszczewski Stefan — członek honorowy Polskiego Towarzystwa Filatelistycznego
1931 — „Danzig — Marken — Album”
6. Bellert Józef — Kraków, kpt. rezerwy, lekarz
1934 — materiały poczty polowej
7. Benisz Jan — Katowice, urzędnik pocztowy
1935 — kopia szyldu pocztowego z Mysłowic
8. Bernstein Wilhelm — Warszawa
1919 — materiały filatelistyczne w tym pierwszy polski znaczek na liście
9. Bieniawski Tomasz — Lwów, emerytowany prezes Dyrekcji Poczty i Telegrafów we Lwowie
1926 — regulamin opłat pocztowych, taryf pocztowych z 1842 roku, emblematy pocztowe z 1914 i 1918 r., zbiór przepisów pocztowych z 1878 roku
10. Blumenstok Leon — Warszawa — sekretarz Towarzystwa „Air France”
1932 — kartki pocztowe, plakaty, broszury,
1938 — mapy pocztowe
11. Bock Feliks — Warszawa
1935 — eksponaty filatelistyczne
12. Boerner Ignacy — Warszawa, działacz polityczny i społeczny,
minister Poczty i Telegrafów w latach 1929—1933
1932 — 25 kartek widokowych o tematyce pocztowej, fotografie dokumentów z 1863 roku, opracowanie historii poczty w Jugosławii
13. Brajer Leon — Lwów
1928 — egzemplarz fałszywego bloku z wystawy filatelistycznej 1928 roku
14. Brancewicz Henryk — Kraków — filatelista
(—) — odmiany znaczków pocztowych Litwy Środkowej
15. Brand (—) — Lwów
1938 — rycina o tematyce pocztowej
16. Brohl Kazimierz
1928 — 2 pocztówki i jeden znaczek pocztowy rosyjski
17. Budzyński Eryk — dyrektor Okręgu Poczty i Telegrafów w Gdańsku
1936 — karnet wraz z serią znaczków „Port Gdańsk” ostemplowaną datownikiem propagandowym urzędu PiT Gdańsk 1
18. Cyrkowicz (—) — naczelnik urzędu pocztowego Kraków 1
1932 — spis miejscowości z 1892 roku
19. Czapliński Edmund — Pukowo pod Rohatynem
1935 — mapa połączeń pocztowych z 1826 roku
20. Czarnocki Władysław — Radom
1937 — eksponaty filatelistyczne
21. Czertwertyński Konstanty — Skidel
1936 — koperta ze stemplem „Łokacz”
22. Czerwiński J. — prezes koła filatelistycznego w Grudziądzu
1935 — pamiątki z wystawy filatelistycznej w Grudziądzu
23. Czeskie Stowarzyszenie Filatelistów
1925 — dyplom za udział w wystawie w Brnie w 1923 roku

24. Čapla Edward — Praga Czeska
1938 — nalepka poczty legionów
25. Danek Antonina — Kraków,
urzędniczka pocztowa
1935 — frak poczmistrza z czasów
austriackich (zaginął podczas woj-
ny)
26. Dawidowski Karol — Warszawa,
pedagog, od 1921 roku sekretarz
generalny Ministerstwa Wyznań i
Oświecenia Publicznego
1927 — 35 sztuk kalendarzy i ka-
talogów
27. Dębski Maciej — Włochy k/War-
szawy
1933 — eksponaty filatelistyczne
poczty polowej
28. Dickstein (—) — Warszawa, pra-
cownik IV Wydziału Generalnej
Dyrekcji Poczty i Telegrafów w
Warszawie
1925 — połowy aparat telefonicz-
ny
29. Domaradzki Antoni — sekretarz
Towarzystwa Filatelistycznego i
Numizmatycznego w Wilnie
1933 — próby znaczków Litwy
Środkowej
30. Dudziński Jan — doktor medycy-
ny, członek Krakowskiego i Toruń-
skiego Towarzystwa Filatelistycz-
nego, współtwórca „Polskich zna-
ków pocztowych”
1933 — zbiór znaczków poczty le-
gionów
1939 — zbiór polskich znaczków
pocztowych
31. Dybowski Jan — podróżnik, agro-
nom, znawca hodowli roślin ko-
lonialnych
1939 — książka pt. „Podstawy sie-
ści komunikacyjnej w Polsce”
32. Dyrekcja Poczty i Telegrafów w
Bydgoszczy
1936 — zbiór książek o tematyce
pocztowej
33. Dyrekcja Poczty i Telegrafów w
Poznaniu
1926 — kapelusz pocztyliona, ze-
garki kursowe (zagięły podczas
wojny, odważniki, fachownice,
centraliki, szyldy, pieczęcie,
1934 — tłumaczenie z j. niemiec-
kiego przepisów pocztowych doko-
nane przez Stanisława Przyby-
szewskiego pracownika Dyrekcji
w Poznaniu w latach 1919—1920
34. Dyrekcja Generalna Poczty i Te-
legrafów w Warszawie
1925 — 2 książeczki służbowe dla
pocztylionów z 1843 roku
1926 — plany budynków poczto-
wych
35. Dyrekcja Poczty i Telegrafów w
Wilnie
1920 — rosyjskie znaczki poczto-
we, receptis listu z 1830 roku
36. Ejsmond Stanisław — Warszawa,
artysta malarz, filatelista
1928 — projekty znaczków z 1915
roku E. Trojanowskiego i 2 ory-
ginalne rysunki znaczków sejmo-
wych
37. Espenner Jan — urzędnik pocz-
towy z Kępna
1924 — zbiór filatelistyczno-histo-
ryczny
38. Federman Michał — Warszawa
1928 — próbne odbitki projektów
znaczków Trojanowskiego, Gar-
dowskiego
39. Frąckiewicz Bronisław — Warsza-
wa
1938 — koperta ze znaczkiem
40. Frenedzel Zdzisław — Warszawa
1923 — zabytki filatelistyczne
41. Generalna Dyrekcja Poczty w
Sztokholmie
1926 — zestaw 100 pocztówek
42. Główna Składnica Materiałów
Pocztowych
1931 — akta księgi rachunkowe
poczty miejskiej w Warszawie
43. Główny Komitet Plebiscytowy w
Cieszynie
1920 — rysunki, próby niezreali-
zowanych znaczków pocztowych
44. Goldberg Józef — Gdańsk
1929 — 2 broszury o poczcie w
Gdańsku

45. Goldhaar Eugenia — urzędniczka pocztowa z Warszawy
1924 — fotografia zbiorowa pracowników poczty miejskiej z 1915 roku
46. Grocholski Mieczysław — urzędnik w Dyrekcji Poczty i Telegrafów w Poznaniu
1926 — szpada paradna urzędnika pocztowego z zaboru pruskiego z 1881 r.
47. Grochow Wanda — Konin
1927 — kapelusz, czapka i trąbka pocztyliona, guziki pocztowe
46. Tadeusz Gryżewski — Warszawa — filatelista
1930 — zbiór wydawnictw o tematyce pocztowej
1933 — 2 koperty lotnicze z 17. III 1932 roku
1934 — odbitka pieczęci poczty połowej
49. Gurbski Stanisław — Warszawa — generał brygady
1937 — 2 oryginalne rysunki
50. Henke Bogumił — Warszawa
1927 — sekretniki rosyjskie z opłaconą odpowiedzią bez znaczków pocztowych
1928 — odznaka dla listonosza
51. Horakówna Alicja — Kraków
1937 — arkusz znaczków i czworobok poczty miejskiej Żarki
52. Horma Antoni (?) — urzędnik bankowy z Torunia
1935 — zdjęcie skrzynki pocztowej w Gdańsku, materiał filatelistyczny dot. poczty legionów
53. Horzic Antoni — Toruń
(—) — karta pocztowa, fotografie skrzynki pocztowej w Gdańsku z 1925 roku
54. Hubicki Włodzimierz — Kraków
1933 — eksponaty filatelistyczne dot. poczty legionów
55. Ilustrowany Przegląd Filatelistyczny
1925 — fotografie muzeum
56. Jackowski Kazimierz — inżynier, dyrektor Muzeum Przemysłu i Techniki — Warszawa
brak danych
57. Januszewski Tadeusz — Warszawa — prezes Związku Filatelistów w Warszawie
1920 — znaczki pocztowe
58. Januszewski Józef — Warszawa
1926 — encyklopedia filatelistyczna, pieczęć poczty miejskiej Komitetu Obywatelskiego m. Warszawy
59. Jelenkiewicz Lucjan (?) — Warszawa
1928 — ogłoszenie o sprzedaży znaczków patriotycznych rosyjskich
60. Jenike Karol — Warszawa, inżynier, przemysłowiec w 1915 roku zorganizował przy Komitecie Obywatelskim w Warszawie Poczta Miejską i był jej dyrektorem
1933 — kasowniki, matryce, stemple i fotografie poczty miejskiej, makulaturowe arkusze drukarskie znaczków poczty miejskiej
61. Kamiński Zygmunt — Warszawa, artysta plastyk, projektant znaczków polskich
1927 — projekt znaczka pocztowego 15 gr. nagrodzonego na konkursie w 1927 roku I nagrodą
62. Kamiński Henryk — Toruń — właściciel Domu Filatelistyczno-Wydawniczego
1928 — listy z obszaru plebiscytowego, odznakę prowizoryczną dla listonosza z czasów przejścia Pomorza
63. Kaliński Emil — Warszawa, Minister Poczty i Telegrafów w latach 1933—1939
1933 — materiał filatelistyczny dot. poczty legionów, mapy pocztowe
64. Kamrowski Jan — kierownik Szkoły Powszechnej w Gdyni
1939 — fotografie szkoły, w której w latach 1891—1925 mieściła się poczta
65. Karpiński Władysław — Lublin

- 1935 — mapa Królestwa Polskiego z 1864 roku
66. Kijak S. — Warszawa, kierownik zaopatrzenia technicznego w Ministerstwie Poczt i Telegrafów 1933 — materiał filatelistyczny dot. poczty legionów
67. Kiliński Marian — Stolpce — doktor medycyny 1937 — mapa Królestwa Polskiego z 1844 roku
68. Klemensiewicz Zygmunt — Warszawa, działacz społeczno-polityczny, publicysta, zbieracz i znawca ekslibrisów, filatelista 1933 — materiał filatelistyczny dot. poczty legionów
69. Kobylański Józef — Warszawa 1935 — książka „O polskiego żubra w polskim zwierzyńcu”
70. Konarska Maria — Warszawa — urzędniczka pocztowa 1937 — nominacja A. Góreckiego z 1861 roku
71. Korsak Karol — Warszawa brak danych
72. Kowalczyk Antoni — Kłeck p.o. naczelnika UPT — KłECKO 1933 — wydawnictwa książkowe
73. Kowarzyk Władysław — Lwów, lekarz medycyny 1931 — pierwszy polski podręcznik pocztowy z 1894 roku
74. „Kurier Filatelistyczny” 1928 — roczniki „Kurier Filatelistyczny z lat 1924—1928”
75. Kuszel Józef (?) 1921 — materiał filatelistyczny
76. Kuźmiński Bolesław — Warszawa, art. plastyk 1934 — reprodukcje portretu marszałka Józefa Piłsudskiego
77. Kurzl Albert — Monachium, właściciel firmy wydawniczej 1924 — sztychy o tematyce pocztowej
78. Kwietniewski Jan — Warszawa 1928 — litograficzne wzory słupów wiorstowych, rosyjskie blankiety telegraficzne z 1864 roku i cztery dawne druki pocztowe
79. Leligdowicz Leon — Warszawa, urzędnik w Ministerstwie Poczt i Telegrafów 1938 — medal z V wystawy filatelistycznej w Warszawie
80. Lustig Alois — filatelista z Pragi Czeskiej 1935 — książka o tematyce pocztowej
81. Łaskiewicz Antoni — Warszawa, prof. Uniwersytetu Warszawskiego — filatelista 1938 — „Polskie stemple reklamowe i okolicznościowe 1919—1936” — broszura
82. Łazarski Władysław — Warszawa, 1932 — „Chopin w 120 rocznicę urodzin” — książka
83. Łopaciński Wincenty — Warszawa, dyrektor Archiwum Oświecenia Publicznego 1937 — koperty i znaczki wyłączone z akt archiwalnych
84. Matykiewicz Władysław — Kraków 1934 — materiał filatelistyczny dot. poczty polowej
85. Michalski Karol — Ostrów Wlkp. — doktor medycyny 1934 — fot. ostatniego uroczystego przejazdu poczty konnej z Ostrowa do Odolanowa 1. X. 1909 roku
86. Michoń Jan — Gdańsk, dyrektor Okręgu Poczt i Telegrafów w Gdańsku zginął 1. IX. 1939 roku 1938 — karnet świąteczny wydany przez Dyрекcję Okręgu PiT w Gdańsku
87. Michaniewski K. — Warszawa, zastępca dyrektora Biura Wojskowego w Ministerstwie Poczt i Telegrafów 1934 — dokumenty pocztowe z lat 1821—1848
88. Miedziński Bogusław — Warsza-

- wa, publicysta, polityk, w latach 1927—1929 minister Poczt i Telegrafów
1928 — dokument z podpisem Tadeusza Kościuszki, egzemplarz zbioru przepisów i zarządzeń o działach służby pocztowej telegraficznej i telefonicznej
89. Mikstein Stanisław — Kraków, pedagog, badacz polskich znaczków, autor wielu prac z dziedziny filatelistyki
1928 — rękopis „Znaczkę pocztowe wydania krakowskiego 1919”
1933 — materiał filatelistyczny dot. poczty legionów
90. Ministerstwo Poczt i Telegrafów (Generalna Dyrekcja PiT w Warszawie)
1923 — z Wydziału I pierwsze polskie znaczki pocztowe, datowniki, pocztówki, 2 mapy pocztowe
91. Ministerstwo Spraw Religijnych i Oświecenia Publicznego
1928 — 6 projektów na znaczki pocztowe nagrodzonych na konkursie uczniów Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie
92. Muzeum Historyczno-Regionalne Rudka pow. Brańsk Podlaski
1939 — koperta z końca XIX wieku
93. Muzeum Poczty w Bernie — Szwajcaria
1937 — karta pocztowa ostemplowana kasownikiem muzeum
94. Muzeum Przemysłu i Techniki — brak danych
95. Niezieliński (—) — Toruń, naczelnik urzędu pocztowego w Toruniu
1933 — materiały dot. Jakuba Rubinkowskiego
96. Naczelnik urzędu pocztowo-telegraficznego Nakło n/Notecią
1926 — nieużywany sprzęt pocztowy (godła, skrzynki, szyldy, tablice)
97. Naczelnik urzędu pocztowo-telegraficznego w Bielawach k/Łowicza
1926 — szyld pocztowy rosyjski, regulamin opłat pocztowych, taryfa pocztowa z 1842 roku
98. Naczelnik urzędu pocztowo-telegraficznego w Skawinie
oryginalna trąbka pocztowa z 1830 roku
99. Naczelnik UPT Włoszczowa
1927 — godło pocztowe z zaboru rosyjskiego, mapa imperium rosyjskiego, szpada
100. Nowicki Stanisław (?) — Poznań, kierownik sekretariatu „Zjednoczenia Dzierżawców Dóbr Państwowych” Dzielnica „Wielkopolska” Poznań
1924 — materiał filatelistyczny
101. Okoniewski Kazimierz — Warszawa
1935 — fotografia pamiątkowa z I Międzynarodowej Konferencji Wymiany Radiofonicznych Programów
102. Olszewski Edward — Skarżysko Kamienna
1933 — karty pocztowe poczty polowej
103. Ostrowski Witold — Kraków, wiceprezydent Krakowa, działacz polityczny i społeczny
1934 — eksponaty filatelistyczne dot. poczty legionów
104. Pachoński Antoni — Warszawa, właściciel sklepu filatelistycznego
1930 — katalog znaczków, przewodnik pocztowy z 1855 roku
105. Pachoński Jerzy
brak danych
106. Państwowa Wytwórnia Aparatów Telegraficznych i Telefonicznych w Warszawie
1927 — kolekcja 11 aparatów telefonicznych
107. Poznańskie Towarzystwo Telefonów w Poznaniu
1925 — centralka telefoniczna ze słuchawkami
108. Państwowy Zakład Graficzny
1925 — znaczki pocztowe

109. Pawłowski Stanisław — Warszawa
1926 — znaczki Poczty Miejskiej w Warszawie
110. Pawłowski Wojciech — Warszawa
1939 — karty pocztowe
111. Petryszyn Michał — Grudziądz
1938 — znaczki wydań lokalnych m. in. Przedbórz
112. Piaskowski Alfons Bogdan — Warszawa, filatelista
1925—1928 — znaczki, odbitki datowników, pieczęcie do laku, programy, afisze zaproszenia, notatki i materiały dot. historii poczty, fotografie, książki, broszury
1933 — eksponaty filatelistyczne dot. poczty legionów
113. Piechocki Jan — kierownik kancelarii poselstwa RP w Pradze Czeskiej
1938 — materiał filatelistyczny
114. Polański Włodzimierz — Warszawa, dyrektor Muzeum Poczto-Telegraficznego w latach 1932—1940
znaczki, bloki, ryciny, mapy, fotografie, katalogi filatelistyczne, programy wystaw, ryciny
1926 — bibliotekę filatelistyczno-historyczną
115. Popiel Stefan — Katowice, dyrektor Okręgu Pocht i Telegrafów w Katowicach
1934 — materiał filatelistyczny dot. poczty legionów
1938 — zbiór całostek polskich
116. Przegląd Teletechniczny — Warszawa
1933 — roczniki z lat 1930—1932
117. Prechitko Józef — Warszawa, pracownik Głównego Urzędu Zaopatrzenia Armii
1919 — koperty pierwszych listów pieniężnych z lat 1918/1919
118. Peurseem J. H. — Gravenhage
1935 — egzemplarz broszurki o tematyce filatelistycznej
119. Rachmanow Włodzimierz — Warszawa, filatelista
1926 — walory filatelistyczne
1928 — czasopisma filatelistyczne, zbiór kwitów i dokumentów pocztowych polskich z lat 1807—1870
1933 — prowizoryczne znaczki dopłaty, księgozbiór
1939 — 131 listów przedfilatelistycznych z Królestwa Kongresowego
120. Rembieliński Stanisław — Warszawa, filatelista
1933 — plan miasta Warszawy z 1900 roku, eksponaty filatelistyczne dot. poczty legionów
1939 — koperty ze stemplami Częstochowskiej Poczty Miejskiej
121. Reynelowa Władysława — Warszawa
1933 — 2 ozdobne albumy oprawione w skórę, wykonane przez art. malarza Ostoję
1934 — 2 oszklone dębowe gabloty
122. „Ruch” — Warszawa ?
brak danych
123. Rundstein Jerzy — Warszawa, referendarz Prokuratury Generalnej
1937 — pocztówka poczty sosnowieckiej z 1916 roku
124. Rowak Samuel — Warszawa
1939 — mapa Królestwa Polskiego z 1864 roku
125. Rudnicki Emilian — Warszawa, kierowca pocztowy
1928 — fotografia globusu umieszczonego na gmachu Poczty Głównej w Warszawie
126. Rzuchowski Janusz — Warszawa
1935 — eksponaty filatelistyczne dot. poczty legionów
127. Saliker Stanisław — Warszawa, właściciel sklepu filatelistycznego
1929 — eksponaty filatelistyczne dot. poczty legionów
128. Semeran-Siemianowski Władysław — Warszawa
1929 — eksponaty filatelistyczne
129. Smyła Stefan (?)
1920 — koperta-ciekawostka, która po 6 latach dotarła do adresata